

An Cư Mùa Phật Đản

Ngày 22-28/5/2023

Hòa Thượng Thích Phước Tịnh,

Viện Chủ Tu Viện Lộc Uyển,

Giảng Dạy Tại Chùa An Lạc, San Jose

www.chuaanlacsj.org

408-254-1710

KINH KIM CANG

(bản dịch của Hoà thượng Thích trí Tịnh)

Kinh Kim Cang: 1. Pháp Hội Nhơn Do

Ta nghe như vậy: Một thuở nọ, đức Phật ở trong vườn Kỳ Thọ, Cấp Cô Độc, tại nước Xá Vệ, cùng với chúng đại Tỳ kheo, một nghìn hai trăm năm mươi người câu hội.

Lúc đó, gần đến giờ ăn, đức Thế Tôn đắp y, cầm bát, vào thành lớn Xá Vệ mà khát thực.

Trong thành ấy, đức Phật theo thứ tự, ghé từng nhà, khát thực xong trở về Tịnh xá, dùng cơm, rồi cất Y bát, sau khi rửa chân xong, đức Phật trải tòa mà ngồi.

Kinh Kim Cang: 2. Ông Tu Bồ Đề Thừa Hỏi

Bấy giờ, ông Trưởng Lão Tu Bồ Đề, ở trong đại chúng, liền từ chỗ ngồi đứng dậy, trệch áo bên vai hữu, gối bên hữu quỳ sát đất, cung kính chấp tay, mà bạch cùng đức Phật rằng:

“Hi hữu thay, đức Thế Tôn! Đức Như Lai khéo hay hộ niệm các vị Bồ Tát và khéo hay phó chúc cho các vị Bồ Tát! Bạch đức Thế Tôn! Trang thiện nam, người thiện nữ, phát tâm Vô thượng Chánh đẳng Chánh giác, thời phải trụ tâm như thế nào, nên hàng phục tâm mình như thế nào?”

Đức Phật dạy: “Hay thay! Hay thay! Nay Tu Bồ Đề! Đúng như lời của ông vừa nói, đức Như Lai khéo hay hộ niệm các vị Bồ Tát, và khéo hay phó chúc cho các vị Bồ Tát.”

“Nay ông nên lắng nghe, Ta sẽ vì ông mà nói. Trang thiện nam, người thiện nữ, phát tâm Vô thượng Chánh đẳng Chánh giác, phải trụ tâm như thế này, phải hàng phục tâm mình như thế này”.

“Vâng, bạch đức Thế Tôn! Con xin vui thích muốn nghe.”

Kinh Kim Cang: 3. Đại Thừa Chánh Tông

Đức Phật bảo ngài Tu Bồ Đề: “Các vị đại Bồ Tát phải hàng phục tâm mình như thế này: Bao nhiêu những loài chúng sanh, hoặc là loài noãn sanh, hoặc loài thai sanh, hoặc loài thấp sanh, hoặc loài hóa sanh, hoặc loài có hình sắc, hoặc loài không hình sắc, hoặc loài có tư tưởng, hoặc loài không tư tưởng, hoặc loài chẳng phải có tư tưởng, mà cũng chẳng phải không tư tưởng, thời Ta đều làm cho được diệt độ, và đưa tất cả vào nơi vô dư niết bàn. Diệt độ vô lượng, vô số, vô biên chúng sanh như thế, mà thiệt không có chúng sanh nào là kẻ được diệt độ cả.

Tại sao vậy? Này, Tu Bồ Đề! Nếu vị Bồ Tát còn có tướng ngã, tướng nhân, tướng chúng sanh, tướng thọ giả, thời chẳng phải là Bồ Tát.

Kinh Kim Cang: 4. Diệu Hạnh Vô Trụ

Tu Bồ Đề! Lại nữa, vị Bồ Tát, đứng nơi pháp, phải nên không có chỗ trụ trước mà làm việc bố thí. Nghĩa là không trụ trước nơi hình sắc mà bố thí, không trụ trước nơi thanh, hương, vị, xúc, pháp, mà bố thí.

Này, Tu Bồ Đề! Vị Bồ Tát phải nên bố thí như thế, chẳng trụ trước nơi tướng. Tại vì sao? Vì nếu vị Bồ tát, không trụ trước nơi tướng mà bố thí, thời phước đức nhiều không thể suy lường.

Tu Bồ Đề! Ý của ông nghĩ sao? Có thể suy lường được cõi hư không ở phương đông chăng?”

“Bạch đức Thế Tôn, không thể suy lường được.”

“Tu Bồ Đề! Có thể suy lường được cõi hư không ở phương nam, tây, bắc, cõi hư không ở bốn hướng cạnh, và cõi hư không ở trên, dưới, chăng?”

“Bạch đức Thế Tôn! Không thể suy lường được.”

“Tu Bồ Đề! Vị Bồ Tát không trụ trước nơi tướng mà bố thí, thời phước đức cũng lại như thế, không thể suy lường được. Tu Bồ Đề! Vị Bồ Tát chỉ phải nên đứng như lời Ta đã dạy đó mà trụ.

Kinh Kim Cang: 5. Thấy Chân Thật Đúng Lý

Tu Bồ Đề! Ý của ông nghĩ sao? Có thể do nơi thân tướng mà thấy Như Lai chăng?”

“Bạch đức Thế Tôn! Không thể do nơi thân tướng mà thấy được Như Lai. Bởi vì sao? Vì đức Như Lai nói thân tướng đó chính là chẳng phải thân tướng.”

Đức Phật bảo ông Tu Bồ Đề: ” Phàm hề có tướng đều là hư vọng cả! Nếu nhận thấy các tướng đều là không phải tướng, chính là thấy Như Lai”.

Kinh Kim Cang: 6. Chánh Tín Rất Hy Hữu

Ông Tu Bồ Đề bạch cùng đức Phật rằng: “Bạch đức Thế Tôn! Như có chúng sanh nào được nghe những câu trong bài giảng giải như vậy, mà sanh lòng tin là thiệt chẳng?”

Đức Phật bảo ông Tu Bồ Đề: “Ông chớ nói lời ấy! Sau khi đức Như Lai diệt độ, năm trăm năm sau, có người trì giới, tu phước, có thể sanh lòng tin nơi những câu trong bài này mà cho đó là thật, thời phải biết rằng người ấy chẳng phải chỉ vun trồng căn lành từ nơi một đức Phật, hai đức Phật, ba, bốn, năm đức Phật, mà người đó đã vun trồng căn lành từ nơi vô lượng nghìn muôn đức Phật rồi.

Như có ai nghe những câu trong bài này sanh lòng tin trong sạch hẳn đến chùng trong khoảng một niệm. Tu Bồ Đề! Đức Như Lai đều thấy, đều biết, những chúng sanh đó được phước đức vô lượng dường ấy. Tại vì sao? Vì những chúng sanh đó không còn có tướng ngã, tướng nhân, tướng chúng sanh, tướng thọ giả, không có tướng pháp, cũng không có tướng phi pháp. Tại vì sao? Vì những chúng sanh đó, nếu trong lòng chấp tướng, thời chính là chấp ngã, nhân, chúng sanh, thọ giả.

Nếu chấp tướng pháp, thời chính là chấp ngã, nhân, chúng sanh, thọ giả, và vì nếu chấp tướng phi pháp, thời cũng chính là chấp ngã, nhân, chúng sanh, thọ giả, vì thế cho nên, chẳng nên chấp pháp, và cũng chẳng nên chấp phi pháp.

Cũng bởi nghĩa đó, Như Lai thường dạy rằng: “Này, các Tỳ kheo, các ông phải biết rằng, pháp của Ta nói ra đó, dù cũng như thuyền bè, đến pháp còn phải xả bỏ, huống nữa là phi pháp!”

Kinh Kim Cang: 7. Vô Đắc Vô Thuyết

Tu Bồ Đề! Ý của ông nghĩ thế nào? Đức Như Lai có chứng được quả Vô thượng Chánh đẳng Chánh giác chẳng? Đức Như Lai có nói pháp chẳng?”

Ông Tu Bồ Đề bạch rằng: “Như con hiểu ý nghĩa của Phật nói, thời không có pháp như định nào, gọi là Vô thượng Chánh đẳng Chánh giác, cũng không có pháp như

định nào, mà đức Như Lai có thể nói được. Bởi vì sao? Vì pháp của đức Như Lai nói, đều không thể vin lấy, không thể nói được, chẳng phải pháp, chẳng phải “không phải pháp”. Tại vì sao? Vì tất cả Hiền Thánh, đều do nơi pháp vô vi mà có từng bực khác nhau”.

Kinh Kim Cang: 8. Y Pháp Xuất Sanh Công Đức

“Tu Bồ Đề! Ý của ông nghĩ thế nào? Như có người đem bảy thứ báu, đầy cả cõi tam thiên, đại thiên, để làm việc bố thí, phước đức của người đó được có nhiều hay chẳng?”

Tu Bồ Đề bạch rằng: “Bạch đức Thế Tôn, rất nhiều! Tại làm sao? Vì phước đức đó, chính là không phải thật phước đức, cho nên đức Như Lai nói là phước đức nhiều”.

“Còn như có người, nơi trong kinh này, nhấn đến thọ trì một bài kệ bốn câu v.v... lại giảng nói cho người khác, thời phước đức này trội hơn phước đức trước. Bởi vì sao? Nay Tu Bồ Đề! Tất cả các đức Phật, và pháp Vô thượng Chánh đẳng Chánh giác của các đức Phật, đều từ kinh này mà có ra. Nay Tu Bồ Đề! Phật pháp nói đó chính chẳng phải là Phật pháp.”

Kinh Kim Cang: 9. Nhứt Tướng Không Có Tướng

“Tu Bồ Đề! Vị Tu Đà Hoàn có thể tự nghĩ là mình chứng được quả Tu Đà Hoàn chẳng?”

Ông Tu Bồ Đề bạch rằng: “Bạch đức Thế Tôn, không thể được! Bởi vì sao? Vì vị Tu Đà Hoàn, gọi là bực Nhập Lưu, và chính không nhập vào nơi đâu, chẳng vào sắc, thanh, hương, vị, xúc, pháp, đó gọi là Tu Đà Hoàn”.

“Tu Bồ Đề! Ý của ông nghĩ thế nào? Vị Tư Đà Hàm có thể tự nghĩ rằng mình được quả Tư Đà Hàm chẳng?”

Ông Tu Bồ Đề bạch rằng: “Bạch đức Thế Tôn không thể được! Bởi vì sao? Vì vị Tư Đà Hàm gọi là bực Nhất Vãng Lai, mà thiết không có vãng lai, đó gọi là Tư Đà Hàm”.

“Tu Bồ Đề! Ý của ông nghĩ thế nào? Vị A Na Hàm có thể tự nghĩ rằng, mình được quả A Na Hàm chẳng?”

Ông Tu Bồ Đề bạch rằng: “Bạch đức Thế Tôn không thể được! Bởi vì sao? Vì vị A Na Hàm gọi là bực Bất Lai, mà thiết không có tướng bất lai, cho nên gọi là A Na Hàm”.

“Tu Bồ Đề! Ý của ông nghĩ thế nào? Vị A La Hán có thể tự nghĩ rằng, mình chứng được quả vị A La Hán chăng?”

Ông Tu Bồ Đề bạch rằng: “Bạch đức Thế Tôn không thể được! Bởi vì sao? Vì thiết không có pháp chi gọi là A La Hán. Bạch đức Thế Tôn! Nếu như vị A La Hán nghĩ thế này: Ta chứng được quả vị A La Hán, thời chính là còn chấp trước tướng ngã, nhân, chúng sanh, thọ giả.

Bạch đức Thế Tôn! Đức Phật dạy rằng con được môn “vô tranh tam muội”, là bực nhứt trong mọi người, là bực A La Hán ly dục thứ nhứt.

Bạch đức Thế Tôn! Nếu con tự nghĩ rằng mình được quả vị A La Hán, thời chắc đức Thế Tôn chẳng nói: Tu Bồ Đề là người ưa hạnh tịch tịnh. Bởi Tu Bồ Đề thiết không khởi một niệm, mới gọi Tu Bồ Đề là ưa hạnh tịch tịnh”.

Kinh Kim Cang: 10. Trang Nghiêm Tịnh Độ

Đức Phật bảo ông Tu Bồ Đề: “Ý của ông nghĩ thế nào? Thuở xưa, hỏi ở chỗ đức Phật Nhiên Đăng, đức Như Lai có chứng đắc nơi pháp chăng?”

“Bạch đức Thế Tôn! Không. Hỏi ở chỗ đức Phật Nhiên Đăng, nơi pháp, đức Như Lai thật không có chỗ chứng đắc.”

“Này, Tu Bồ Đề! Ý của ông nghĩ thế nào? Bồ Tát có trang nghiêm Phật độ chăng?”

“Bạch đức Thế Tôn! Không, tại vì sao? Vì trang nghiêm Phật độ đó, chính chẳng phải trang nghiêm, đó tạm gọi là trang nghiêm.”

“Này, Tu Bồ Đề! Vì thế các vị đại Bồ Tát, phải nên sanh tâm thanh tịnh như vậy: Chẳng nên trụ trước nơi sắc mà sanh tâm, chẳng nên trụ trước nơi thanh, hương, vị, xúc, và pháp, mà sanh tâm, nên “không chỗ trụ trước” mà sanh tâm thanh tịnh kia.

Này, Tu Bồ Đề! Ví như có người, thân như núi chúa Tu Di, ý của ông nghĩ thế nào? Thân của người đó, có lớn chăng?”

Ông Tu Bồ Đề bạch rằng: “Bạch đức Thế Tôn! Rất lớn. Bởi vì sao? Vì đức Phật nói chẳng phải thân, đó mới gọi là thân lớn.”

Kinh Kim Cang: 11. Phước Đức Vô Vi Thù Thắng

“Tu Bồ Đề! Như trong một sông Hằng có bao nhiêu số cát, lại có những sông Hằng nhiều như số cát đó. Ý của ông nghĩ thế nào? Số cát trong những sông Hằng đó, chừng có nhiều chăng?”

Ông Tu Bồ Đề bạch rằng: “Bạch đức Thế Tôn! Rất nhiều. Nội những sông Hằng đã là nhiều vô số rồi, huống nữa là số cát trong sông!”

“Này, Tu Bồ Đề! Nay Ta nói thật mà bảo ông: Nếu có trang nam tử, thiện nữ nơn nào đem bảy thứ báu đầy cả ngàn ấy Hằng hà sa số cõi Tam thiên đại thiên để làm việc bố thí, người đó được phước có nhiều không?”

Ông Tu Bồ Đề bạch rằng: “Bạch đức Thế Tôn! Rất nhiều.”

Đức Phật bảo ông Tu Bồ Đề: “Nơi trong kinh này, nếu có trang thiện nam, người thiện nữ nào, thọ trì nhẫn đến một bài kệ bốn câu v.v... và giảng nói cho người khác nghe, thời phước đức này hơn phước đức trước kia.

Kinh Kim Cang: 12. Tôn Trọng Chánh Giáo

Này Tu Bồ Đề! Lại nữa, tùy chỗ nào giảng nói kinh này, nhẫn đến một bài kệ bốn câu v.v... phải biết chỗ đó, tất cả Trời, Người, A Tu La... trong đời, đều nên cúng dường như là tháp miếu thờ đức Phật. Huống nữa là, có người nào hay thọ trì, đọc tụng, trọn cả kinh này!

Này Tu Bồ Đề! Phải biết người ấy thành tựu pháp tối thượng, hy hữu bậc nhất. Còn nếu kinh điển này ở tại chỗ nào, thời chỗ đó chính là có đức Phật, hoặc có hàng tôn trọng Đệ Tử của Phật.”

Kinh Kim Cang: 13. Thọ Trì Đúng Như Pháp

Bây giờ, ông Tu Bồ Đề bạch đức Phật rằng: “Bạch đức Thế Tôn! Tên gọi kinh này là gì? Chúng con phải phụng trì thế nào?”

Đức Phật bảo ông Tu Bồ Đề rằng: “Kinh này tên là Kinh Kim Cang Bát Nhã Ba La Mật, ông nên theo danh tự ấy mà phụng trì.

Bởi vì sao? Đây Tu Bồ Đề, đức Phật nói Bát nhã Ba la mật, chính chẳng phải Bát nhã ba la mật, đó gọi là Bát nhã Ba la mật.

Tu Bồ Đề! Ý của ông nghĩ thế nào? Đức Như Lai có chỗ nào nói pháp chẳng?”

Ông Tu Bồ Đề bạch Phật rằng: “Bạch đức Thế Tôn! Đức Như Lai không có chỗ nào nói pháp”.

“Tu Bồ Đề! Ý của ông nghĩ thế nào? Bao nhiêu vi trần trong cõi tam thiên, đại thiên, thế là nhiều chẳng?”

Ông Tu Bồ Đề bạch rằng: “Bạch đức Thế Tôn! Rất nhiều”.

“Đây Tu Bồ Đề! Những vi trần ấy, đức Như Lai nói chẳng phải vi trần, đó tạm gọi là vi trần. Đức Như Lai nói thế giới cũng chẳng phải thế giới, chỉ tạm gọi là thế giới.

Này Tu Bồ Đề! Nơi ý của ông nghĩ thế nào? Có thể do ba mươi hai tướng mà thấy Như Lai chẳng?”

“Bạch đức Thế Tôn! Không. Chẳng có thể do ba mươi hai tướng mà thấy được Như Lai. Bởi vì sao? Đức Như Lai nói ba mươi hai tướng chính chẳng phải tướng, đó chỉ tạm gọi tên là ba mươi hai tướng.”

“Tu Bồ Đề! Như có trang thiện nam, người thiện nữ nào, đem thân mạng, bằng số cát sông Hằng ra bố thí. Nếu lại có người giữ theo trong kinh này, mà thọ trì nhẫn đến những bài kệ bốn câu v.v..., mà giảng nói cho người khác nghe, thời phước của người này nhiều hơn người trên.”

Kinh Kim Cang: 14. Vãng Lặng Là Tướng

Bấy giờ, ông Tu Bồ Đề nghe đức Phật nói kinh này, thời ông hiểu thấu nghĩa thú của kinh, nên ông buồn khóc, rơi lệ mà bạch với đức Phật rằng:

“Hi hữu thay, đức Thế Tôn! Đức Phật nói kinh điển rất sâu xa dường ấy, từ ngày trước khi được huệ nhãn đến nay, con chưa từng được nghe kinh điển như thế này.”

“Bạch đức Thế Tôn! Nếu lại có người được nghe kinh này, mà có lòng tin thanh tịnh, thời chính là sanh thiết tướng. Phải biết người ấy thành tựu công đức hi hữu bậc nhất.

Bạch đức Thế Tôn! Thiệt tướng đó chính chẳng phải tướng, cho nên đức Như Lai gọi là thiệt tướng.

Bạch đức Thế Tôn! Nay con được nghe kinh điển như thế này, con tin hiểu, thọ trì, chẳng đủ lấy làm khó.

Nếu khoảng năm trăm năm rốt sau ở đời tương lai, mà có chúng sanh nào đặng nghe kinh này, rồi tin hiểu thọ trì, thời người ấy chính là hi hữu bậc nhất.

Bởi vì sao? Người ấy không có tướng ngã, không có tướng nhân, không có tướng chúng sanh, không có tướng thọ giả.

Vì sao thế? Vì tướng ngã chính là không phải tướng, tướng nhân, tướng chúng sanh, tướng thọ giả, chính là không phải tướng!

Bởi vì sao? Vì rời lia tất cả tướng, chính đó gọi là chư Phật”.

Đức Phật bảo ông Tu Bồ Đề: “Đúng thế! Đúng thế! Lại như có người được nghe kinh này mà lòng không kinh hãi, không e sợ, không nhút nhát, thời phải biết, người đó rất là hi hữu. Bởi vì sao? Nay Tu Bồ Đề! Đức Như Lai nói môn Ba la mật thứ nhất chính chẳng phải môn Ba la mật thứ nhất, đó tạm gọi là môn Ba la mật thứ nhất.

Tu Bồ Đề! Môn Nhân nhục Ba la mật, đức Như Lai nói đó chẳng phải Nhân nhục Ba la mật, mà tạm gọi là Nhân nhục Ba la mật.

Bởi vì sao? Nay Tu Bồ Đề! Như Ta thuở xưa, bị vua Ca Lợi chặt đứt thân thể. Trong lúc đó, Ta không có tướng ngã, không có tướng nhân, không có tướng chúng sanh, không có tướng thọ giả.

Vì sao vậy? Vì thuở xưa, trong lúc thân phận bị chặt rời rã đó, nếu Ta còn có tướng ngã, tướng nhân, tướng chúng sanh, tướng thọ giả, thời lẽ ra Ta khởi lòng hờn giận.

Nay Tu Bồ Đề! Ta lại nhớ hồi thuở quá khứ, trong năm trăm đời, Ta làm vị Tiên nhân nhục. Trong bao nhiêu đời đó, Ta không tướng ngã, không tướng nhân, không tướng chúng sanh, không tướng thọ giả.

Kinh Kim Cang: 15. Công Đức Trì Kinh

Này Tu Bồ Đề! Nếu có trang thiện nam, người thiện nữ nào, vào khoảng buổi sáng, đem thân mạng bằng số cát sông Hằng để bố thí, vào khoảng buổi trưa, lại đem thân mạng bằng số cát sông Hằng để bố thí, vào khoảng buổi chiều cũng đem thân mạng, bằng số cát sông Hằng để bố thí. Trong vô lượng trăm nghìn muôn ức kiếp, đem thân mạng bố thí như thế.

Lại như có người nào, nghe kinh điển này mà sanh lòng tin không trái, thời phước của người này, hơn phước của người trước kia, hướng chi là biên chép, thọ trì, đọc tụng, nói cho người khác nghe!

Này Tu Bồ Đề! Tóm tắt mà nói đó, thời kinh này có vô biên công đức không thể nghĩ bàn, không thể cân lường được.

Đức Như Lai vì người phát tâm đại thừa mà nói, vì người phát tâm tối thượng thừa mà nói.

Như có người nào, có thể thọ trì, đọc tụng, giảng nói rộng ra cho người khác nghe, thời đức Như Lai đều biết rõ người ấy, đều thấy rõ người ấy, thấy đều được thành tựu công đức không thể lường được, không thể cân được, không có ngăn mé, không thể nghĩ bàn được.

Những người như thế, chính là người gánh vác pháp Vô thượng Chánh đẳng Chánh giác của đức Như Lai.

Bởi vì sao? Này Tu Bồ Đề! Vì nếu người nào ham ưa pháp tiểu thừa, chấp trước tướng ngã, tướng nhân, tướng chúng sanh, tướng thọ giả, thời ở nơi kinh này, người ấy không thể nghe nhận, đọc tụng và giảng nói cho người khác nghe được.

Này Tu Bồ Đề! Nếu những nơi chỗ nào mà có kinh này, thời tất cả Trời, người, A Tu la..., trong đời đều nên cúng dường. Phải biết chỗ đó chính là tháp thờ đức Phật, đều phải cung kính lễ lạy, đi nhiễu quanh, đem các món hoa hương mà rải trên chỗ đó.

Kinh Kim Cang: 16. Sạch Trừ Nghiệp Chướng

Lại nữa, này Tu Bồ Đề! Như có trang nam tử, thiện nữ nhân nào, thọ trì, đọc tụng, kinh này, lại bị người khinh tiệt. Thì những tội nghiệp đã gây ra trong đời trước, người ấy đáng lẽ sẽ phải đọa vào ác đạo, nhưng bởi trong đời nay, bị người khinh

tiện, nên tội nghiệp đã gây ra trong đời trước đó, liền được tiêu diệt, người ấy sẽ được đạo Vô thượng Chánh đẳng Chánh giác.

Này Tu Bồ Đề! Ta nhớ lại hồi thuở trước đức Phật Nhiên Đăng ra đời, vô lượng vô số kiếp về quá khứ, Ta gặp đặng tám trăm bốn nghìn muôn ức na do tha các đức Phật, lúc ấy Ta thấy đều hầu hạ, cúng dường, không có luống bỏ qua.

Về đời mạt thế sau này, nếu có người hay thọ trì, đọc tụng kinh này, thời công đức của những người ấy có được, nếu đem so sánh với công đức cúng dường các đức Phật của Ta trong thuở trước, thời công đức của Ta sánh không bằng một phần trăm, một phần nghìn, muôn, ức, cho đến tính đếm thí dụ đều chẳng bằng được.

Này Tu Bồ Đề! Về đời mạt thế sau này, nếu có trang thiện nam, người thiện nữ nào, thọ trì, đọc tụng, kinh này, công đức của những người đây được, nếu Ta nói đủ hết cả ra, hoặc có kẻ nghe đó, trong lòng liền cuồng loạn, nghi ngờ, không tin.

Này Tu Bồ Đề! Phải biết rằng, vì nghĩa lý của kinh này chẳng thể nghĩ bàn được, nên quả báo cũng không thể nghĩ bàn được!”

Kinh Kim Cang: 17. Rốt Ráo Không Ngã

Bấy giờ, ông Tu Bồ Đề bạch với đức Phật: “Bạch đức Thế Tôn! Trang thiện nam, người thiện nữ, phát tâm Vô thượng Chánh đẳng Chánh giác, phải trụ tâm như thế nào? Phải hàng phục tâm mình như thế nào?”.

Đức Phật bảo ông Tu Bồ Đề: “Trang thiện nam, người thiện nữ, phát tâm Vô thượng Chánh đẳng Chánh giác đó, thời phải sanh tâm như vậy: Ta phải diệt độ tất cả chúng sanh, diệt độ tất cả chúng sanh xong, mà không có một chúng sanh nào thật diệt độ.

Bởi vì sao? Này Tu Bồ Đề! Nếu Bồ Tát mà còn có tướng ngã; tướng nhân, tướng chúng sanh, tướng thọ giả thời chính là chẳng phải Bồ Tát.

Vì có sao? Này Tu Bồ Đề! Vì thiệt ra không có pháp chi phát tâm Vô thượng Chánh đẳng Chánh giác cả?

Này Tu Bồ Đề, nơi ý của Ông nghĩ thế nào? Ở nơi chỗ đức Phật Nhiên Đăng thì Như Lai có pháp chi mà được thành Vô thượng Chánh đẳng Chánh giác chăng?”

“Bạch đức Thế Tôn! Không, như chỗ con hiểu nghĩa lý của lời Phật dạy, thời ở nơi đức Phật Nhiên Đăng, Đức Thế Tôn đã không có pháp chi mà được thành Vô thượng Chánh đẳng Chánh giác cả.”

Đức Phật dạy rằng: “Đúng thế! Đúng thế! Này Tu Bò Đề! Thiết không có pháp chi đức Như Lai đẳng Vô thượng Chánh đẳng Chánh giác.

Này Tu Bò Đề! Vô thượng Chánh đẳng Chánh giác của đức Như Lai chứng được, trong đó không thiết, không hư, vì thế đức Như Lai nói, tất cả pháp đều là Phật pháp.

Này Tu Bò Đề! Tất cả pháp mà đức Phật nói đó, chính chẳng phải tất cả pháp, cho nên gọi là tất cả pháp.

Này Tu Bò Đề! Ví như thân người cao lớn.”

Ông Tu Bò Đề bạch rằng: “Bạch đức Thế Tôn! Đức Như Lai nói thân người cao lớn, chính là chẳng phải thân cao lớn, đó tạm gọi là thân cao lớn”.

“Này Tu Bò Đề! Bò Tát cũng như thế. Nếu nói lời như vậy: Ta sẽ diệt độ vô lượng chúng sanh, thời vị đó không gọi là bực Bò Tát.

Bởi vì sao? Này Tu Bò Đề! Thiết không có pháp chi gọi là Bò Tát.

Vì thế, Như Lai nói tất cả pháp, không ngã, không nhân, không chúng sanh, không thọ giả.

Này Tu Bò Đề! Nếu Bò Tát nói như thế này: Ta phải trang nghiêm Phật độ, thời vị ấy không gọi là bực Bò Tát.

Bởi vì sao? Vì Như Lai nói trang nghiêm Phật độ đó, chính chẳng phải trang nghiêm, đó tạm gọi là trang nghiêm.

Này Tu Bò Đề! Nếu Bò Tát thông đạt được lý không ngã, không pháp đó, thời Như Lai gọi là thiết phải bực Bò Tát.

Kinh Kim Cang: 18. Xem Đồng Một Thể

Này Tu Bò Đề! Nơi ý của ông nghĩ thế nào? Đức Như Lai có nhục nhãn chăng?”

“Bạch đức Thế Tôn! Đúng thế, đức Như Lai có nhục nhãn.”

“Này Tu Bồ Đề! Nơi ý của ông nghĩ thế nào? Đức Như Lai có thiên nhãn chăng?”

“Bạch đức Thế Tôn! Đúng thế. Đức Như Lai có thiên nhãn.”

“Này Tu Bồ Đề! Nơi ý của ông nghĩ thế nào? Đức Như Lai có huệ nhãn chăng?”

“Bạch đức Thế Tôn! Đúng thế. Đức Như Lai có huệ nhãn.”

“Này Tu Bồ Đề! Nơi ý của ông nghĩ thế nào? Đức Như Lai có pháp nhãn chăng?”

“Bạch đức Thế Tôn! Đúng thế. Đức Như Lai có pháp nhãn.”

“Này Tu Bồ Đề! Nơi ý của ông nghĩ thế nào? Đức Như Lai có Phật nhãn chăng?”

“Bạch đức Thế Tôn! Đúng thế. Đức Như Lai có Phật nhãn.”

“Này Tu Bồ Đề! Nơi ý của ông nghĩ thế nào? Như bao nhiêu cát trong sông Hằng, đức Phật có nói là cát chăng?”

“Bạch đức Thế Tôn! Đúng thế, đức Như Lai nói là cát.”

“Này Tu Bồ Đề! Nơi ý của ông nghĩ thế nào? Ví như có bao nhiêu cát trong một sông Hằng, thì cũng có số những sông Hằng, bằng số cát như thế, cõi Phật như bao nhiêu số cát trong những sông Hằng đó, như thế, cõi Phật có nhiều chăng?”

“Bạch đức Thế Tôn! Rất nhiều!”

Đức Phật bảo ông Tu Bồ Đề: “Bao nhiêu thứ tâm niệm của tất cả chúng sanh trong ngàn ấy cõi nước, đức Như Lai đều biết rõ. Bởi vì sao? Vì đức Như Lai nói các thứ tâm đều là chẳng phải tâm, đó gọi là tâm. Vì có sao thế? Này Tu Bồ Đề! Tâm quá khứ không có chi mà được, tâm hiện tại không có chi mà được, tâm vị lai không có chi mà được.

Kinh Kim Cang: 19. Thông Hóa Phật Giáo

Này Tu Bồ Đề! Nơi ý của ông nghĩ thế nào? Như có người đem bảy thứ báu, đầy cả cõi tam thiên đại thiên để dùng bố thí. Do nhơn duyên như thế, người ấy có được phước, có nhiều chăng?”

“Bạch đức Thế Tôn! Đúng thế. Người đó, do nhơn duyên ấy, được phước rất nhiều.”

“Này Tu Bồ Đề! Nếu dùng phước đức là có, hữu vi, thì đức Như Lai chẳng nói là được phước đức nhiều. Do vì phước đức là không, vô vi, nên đức Như Lai mới nói là được phước đức nhiều.”

Kinh Kim Cang: 20. Lìa Sắc Lìa Tướng

“Này Tu Bồ Đề! Nơi ý ông nghĩ thế nào? Có thể do sắc thân cụ túc, mà thấy được đức Phật chăng?”

“Bạch đức Thế Tôn! Không. Chẳng nên do sắc thân cụ túc mà thấy được đức Như Lai. Bởi vì sao? Vì đức Như Lai nói sắc thân cụ túc, chính chẳng phải sắc thân cụ túc, đó tạm gọi là sắc thân cụ túc.”

“Này Tu Bồ Đề! Nơi ý ông nghĩ thế nào? Có thể do nơi các tướng cụ túc mà thấy được đức Như Lai chăng?”

“Bạch đức Thế Tôn! Không. Chẳng nên do nơi các tướng cụ túc mà thấy được đức Như Lai. Bởi vì sao? Vì đức Như Lai nói các tướng cụ túc, nhưng chẳng phải cụ túc, đó tạm gọi là các tướng cụ túc.”

Kinh Kim Cang: 21. Chẳng Phải Năng Thuyết Sở Thuyết

“Này Tu Bồ Đề! Ông chớ nói rằng đức Như Lai nghĩ thế này: Ta nên có chỗ thuyết pháp, ông đừng nghĩ như thế. Bởi vì sao? Vì nếu người nào nói rằng: Đức Như Lai có thuyết pháp, thì là hủy báng đức Phật, không hiểu được nghĩa lý của Phật nói.

Này Tu Bồ Đề! Thuyết pháp đó chính thật không có pháp chi nói được, đó tạm gọi là thuyết pháp.”

Bây giờ, ông Tu Bồ Đề bạch đức Phật rằng: “Bạch đức Thế Tôn! Trong thời vị lai, chừng có chúng sanh nào nghe nói pháp này mà sanh lòng tin chăng?”

Đức Phật dạy rằng: “Này Tu Bồ Đề! Chúng sanh kia chẳng phải chúng sanh, cũng chẳng phải là không phải chúng sanh. Bởi vì sao? Này Tu Bồ Đề! Những chúng sanh, chúng sanh đó, đức Như Lai nói chẳng phải chúng sanh, đó tạm gọi là chúng sanh”.

Kinh Kim Cang: 22. Không Pháp Chi Có Thể Được

Ông Tu Bồ Đề bạch với đức Phật rằng: “Bạch đức Thế Tôn! Đức Phật chứng được Vô thượng Chánh đẳng Chánh giác là không có chỗ chi là được sao?”

Đức Phật dạy rằng: “Đúng thế! Đúng thế! Này Tu Bồ Đề! Ta ở nơi Vô thượng Chánh đẳng Chánh giác, hẳn đến không có chút pháp chi có thể gọi là được đó mới gọi là Vô thượng Chánh đẳng Chánh giác”.

Kinh Kim Cang: 23. Tịnh Tâm Hành Thiện

Lại nữa, này Tu Bồ Đề! Pháp đó bình đẳng, không có cao, thấp, đó gọi là Vô thượng Chánh đẳng Chánh giác.

Do vì không ngã, không nhờn, không chúng sanh, không thọ giả, mà tu tất cả pháp lành, liền được Vô thượng Chánh đẳng Chánh giác.

Này Tu Bồ Đề! Pháp lành đã nói đó đức Như Lai nói chính chẳng phải pháp lành đó tạm gọi là pháp lành.

Kinh Kim Cang: 24. Phước Đức Trí Huệ Không Chi Sánh Bằng

Này Tu Bồ Đề! Như trong cõi tam thiên, đại thiên, có bao nhiêu núi chúa Tu Di, nếu có người góp cả bảy thứ báu lại, bằng những núi Tu Di đó, đem dùng mà bố thí.

Nơi kinh Kim Cang Bát Nhã Ba La Mật này hẳn đến một bài kệ bốn câu v.v... nếu có người thọ trì, đọc tụng, giảng nói cho kẻ khác nghe, thời phước đức của người bố thí trước, sánh không bằng một phần trăm, một phần nghìn, muôn ức, cho đến tính đếm thí dụ đều chẳng bằng được.

Kinh Kim Cang: 25. Hóa Độ Không Người Được Hóa Độ

Này Tu Bồ Đề! Nơi ý của ông nghĩ thế nào? Các ông chớ cho rằng đức Như Lai nghĩ như vậy: Ta phải hóa độ chúng sanh. Này Tu Bồ Đề! Ông đừng nghĩ như thế. Bởi vì sao? Vì thật không có chúng sanh nào đức Như Lai độ cả. Nếu có chúng sanh mà đức Như Lai độ đó, thời đức Như Lai còn có tướng ngã, nhờn, chúng sanh, thọ giả.

Này Tu Bồ Đề! Đức Như Lai nói có ngã đó chính chẳng phải có ngã, mà kẻ phàm phu lại cho là có ngã.

Này Tu Bồ Đề! Phạm phu đó, đức Như Lai nói chính chẳng phải phạm phu, đó tạm gọi là phạm phu.

Kinh Kim Cang: 26. Pháp Thân Không Phải Sắc Tướng

Này Tu Bồ Đề! Nơi ý của ông nghĩ thế nào? Có thể do nơi ba mươi hai tướng mà xem là đức Như Lai chăng?”

Ông Tu Bồ Đề bạch rằng: “Đúng thế! Đúng thế! Do nơi ba mươi hai tướng mà xem là đức Như Lai”.

Đức Phật dạy rằng: “Này Tu Bồ Đề! Nếu do nơi ba mươi hai tướng mà xem là đức Như Lai đó, thời vua Chuyển Luân Thánh Vương chính là đức Như Lai rồi!”

Ông Tu Bồ Đề bạch với đức Phật rằng “Bạch đức Thế Tôn! Theo như con hiểu nghĩa lý của đức Phật nói, thời chẳng nên do nơi ba mươi hai tướng mà xem là đức Như Lai”. Bấy giờ đức Thế Tôn liền nói kệ rằng:

Nếu dùng sắc thấy ta, dùng tiếng thăm cầu ta, người ấy tu đạo tà! Chẳng thấy được Như Lai.

Kinh Kim Cang: 27. Không Đoạn Không Diệt

Tu Bồ Đề! Nếu ông nghĩ thế này: Đức Như Lai, không phải vì có tướng cụ túc mà được Vô thượng Chánh đẳng Chánh giác!

Tu Bồ Đề! Ông cũng đừng nghĩ như vậy: Đức Như Lai há chẳng do nơi tướng cụ túc mà được Vô thượng Chánh đẳng Chánh giác sao?

Tu Bồ Đề! Nếu ông nghĩ như vậy: Người phát tâm Vô thượng Chánh đẳng Chánh giác nói các pháp đều đoạn diệt. Ông đừng nghĩ như thế. Bởi vì sao? Vì nơi các pháp, người phát tâm Vô thượng Chánh đẳng Chánh giác không nói tướng đoạn diệt.

Kinh Kim Cang: 28. Chẳng Nhận Lấy Chẳng Tham

Này Tu Bồ Đề! Nếu Bồ Tát đem bảy thứ báu đầy cả những cõi nước bằng số cát sông Hằng để làm việc bố thí.

Nếu lại có người biết lý vô ngã của tất cả pháp mà đặng thành nhân trí. Vị Bồ Tát này được công đức hơn phước đức của vị Bồ Tát trước. Bởi vì sao? Nay Tu Bồ Đề! Vì các vị Bồ Tát không nhận lấy phước đức.”

Ông Tu Bồ Đề bạch với đức Phật rằng: “Bạch đức Thế Tôn! Tại sao các vị Bồ Tát không nhận lấy phước đức?”

“Nay Tu Bồ Đề! Vị Bồ Tát phàm có làm việc phước đức thời chẳng nên tham trước, vì thế nên nói là chẳng nhận lấy phước đức.

Kinh Kim Cang: 29. Oai Nghi Vắng Lặng

Nay Tu Bồ Đề! Nếu có người nói: Đức Như Lai hoặc đến, hoặc đi, hoặc ngồi, hoặc nằm, thời người ấy không hiểu nghĩa của Phật nói. Bởi vì sao? Vì Như Lai đó, không từ nơi nào lại, mà cũng không đi về đâu, nên gọi là Như Lai!

Kinh Kim Cang: 30. Nghĩa Lý Nhất Hiệp Tướng

Nay Tu Bồ Đề! Như có trang thiện nam, người thiện nữ, đem cõi tam thiên đại thiên đập nát ra vi trần. Nơi ý ông nghĩ thế nào? Các vi trần đó có nhiều chăng?”

Ông Tu Bồ Đề bạch rằng “Bạch đức Thế Tôn! Rất nhiều. Bởi vì sao? Vì nếu những vi trần đó là thiệt có, thời đức Phật chẳng nói là những vi trần.

Vì có sao thế? Vì đức Phật nói những vi trần chính chẳng phải những vi trần, đó tạm gọi là những vi trần.

Bạch đức Thế tôn! Cõi tam thiên, đại thiên của đức Như Lai nói, chính chẳng phải thế giới, đó gọi là thế giới. Bởi vì sao? Vì nếu thế giới là thiệt có ấy, thời là một hợp tướng.

Đức Như Lai nói một hợp tướng chính chẳng phải một hợp tướng, đó tạm gọi là một hợp tướng”.

“Nay Tu Bồ Đề! Một hợp tướng đó bèn là chẳng thể nói được, chỉ nơi kẻ phàm phu tham trước việc ấy thôi.

Kinh Kim Cang: 31. Tri Kiến Không Sanh

Này Tu Bồ Đề! Như có người nói: Đức Phật nói ngã kiến, nhân kiến, chúng sanh kiến, thọ giả kiến. Nơi ý của ông nghĩ thế nào? Người ấy hiểu nghĩa lý của Phật nói chẳng?”

“Bạch đức Thế Tôn! Không. Người ấy không hiểu nghĩa lý của đức Phật nói. Bởi vì sao? Đức Thế tôn nói ngã kiến, nhân kiến, chúng sanh kiến, thọ giả kiến, chính chẳng phải ngã kiến, nhân kiến, chúng sanh kiến, thọ giả kiến, đó tạm gọi là ngã kiến, nhân kiến, chúng sanh kiến, thọ giả kiến”.

“Này Tu Bồ Đề! Nơi tất cả pháp, người phát tâm Vô thượng Chánh đẳng Chánh giác phải biết như thế, thấy như thế, tin hiểu như thế, chẳng sanh pháp tướng.

Này Tu Bồ Đề! Pháp tướng nói ra đó, đức Như Lai nói chính là không phải pháp tướng, đó tạm gọi là pháp tướng.

Kinh Kim Cang: 32. Ứng Hóa Không Phải Chân Thật

Này Tu Bồ Đề! Như có người đem bảy thứ báu đầy cả vô lượng vô số cõi nước để làm việc bố thí. Như có trang thiện nam, người thiện nữ nào, phát tâm Bồ đề, thọ trì kinh này, nhắn đến một bài kệ bốn câu v.v... tự mình thọ trì, đọc tụng, lại giảng cho kẻ khác nghe, thời phước đức của người này hơn người trước.

Giảng nói cho người khác nghe như thế nào?: “Không chấp lấy nơi tướng, như như chẳng động?” Bởi vì sao?

Tất cả những pháp hữu vi. Khác nào mộng, huyễn, khác gì điện, sương. Như bóng nước, như ảnh tượng. Xét suy như thế cho thường chớ quên!

Kinh Kim Cang: 33. Tin Nhận Vâng Làm

Đức Phật nói kinh này xong, ông Trưởng Lão Tu Bồ Đề cùng với các vị Tỳ kheo, Tỳ kheo Ni, Ưu Bà Tắc, Ưu Bà Di, tất cả Trời, Người, A Tu La v.v... trong thế gian, nghe những lời của Đức Phật dạy, thấy đều rất vui mừng, tin nhận, vâng theo tu hành.

(Kinh Kim Cang Bát Nhã Ba La Mật – Hết)